

A hiszékenyek háziasszonya

— Miben van úgy elmélyedve, lelkecském? Csak nem albréket keres? — kérdezte egy újságolvasó fiatal nőtől egy 60–65 év körüli asszony a Széchenyi téren.

— Sajnos azt keresek, nénikém — válaszolt a kérdező, aki a sors különös ajándékának tekintette az érdeklődő nénikét. Haj, pedig ha tudott volna olvasni hunyorgó, apró szeméből, akkor riadtan kitért volna előre, mielőtt még csapdába ejti. Ez történt pedig ez év július 11-én, délelőtt. A fiatal nő: Nagy Károlyné. Férjével együtt került Mezőhegyesről Szegedre. Itt kaptak munkát. A búbjós néni keze pedig: özv. Megyelka Imréné, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 23. szám alatti lakos. Belvárosi szoba-konyha és mellékhelyiségből álló lakásában főbérlet, pontosabban: szolva: albréketartó.

A színjáték második része azzal kezdődött, hogy özv. Megyelkáné 2 forintot kért villamosra Nagy Károlynétől, mert a pénztárcáját ott-hon felejtette. A mezőhegyesi fiatalasszony még nem ismerte ki magát Szegeden, nem tudta, hogy a Széchenyi tértől a Bajcsy-Zsilinszky utcáig nem visz villamos. Erre másnap jött rá, amikor férjével együtt megnézte Megyelkáné lakását.

Kétezer előre

— Hát ez lenne az, lelkecském — gyűjtött meg egy olvasólámpát a háziasszony, amelynek körvonala egyhelyben megült és nem lehetett látni sem a szobát, sem a bútorokat. Az albréketeket gyorsan kitessékelték a konyhába, aztán nyújtotta a tenyerét. Kétszáz forintot kért és kapott. Beköltözni azonban még nem lehetett, mert ott lakott az előző albréket, Cs. Mária, aki csak július 30-án távozott, de nem szépszerével. A házaspár augusztus 1-én ismét csemetét, majd leszármazott özv. Megyelkáné kezébe került, négy havi albréketet előre. Elismervényt kértek róla, és megkapták a lakás kulcsát. Másnap költöztek. Az asztalon Megyelkáné papírt hagyott, amelyen az állt, hogy Budapestre utazott. Szétnéztek a lakásban és megrémültek a kosztól, piszoktól, bűdösségtől. Pénzüket már odaadták, nem gondolhatták meg magukat. Inkább kitakarítottak, rendbetették a lakást, gondolván, hogy annak majd a háziasszony is örülni fog.

De még mennyire! Nem utazott el, mert este hazavetődött, de olyan részegen, hogy nem ismerték rá. Csak úgy szórta rájuk a goromba szavakat, átkot, amiért kitakarították a lakását, felforgatták a rendet.

Behajthatatlan — Mehetnek isten hírével a hónap végén — hangoskodott. A fiatal pár azonnal összehajthatatlan volt holmiját, de pénzüket nem adta vissza Megyelkáné. Másnap sem,

Behajthatatlan

— Mehetnek isten hírével a hónap végén — hangoskodott. A fiatal pár azonnal összehajthatatlan volt holmiját, de pénzüket nem adta vissza Megyelkáné. Másnap sem,

amikor kijózanodott. Egy biztonsági zárral kizárta őket a lakásból és azóta is futnak a pénzük után. Özv. Megyelkáné albréketáldozatait nem először fosztotta ki. Nagy Károlyék annyira sokadikok az áldozatok sorában, hogy a házbeli lakók ezen már meg sem lepődtek. Akiket elérnek szóval, azokat felvilágosítják Megyelkáné „módszeréről”, amelynek következménye csak polgári peres út lehet. De ki szeret pereskedni? Inkább hagyják veszi a pénzüket, semhogy huzakodjanak az öregasszonnyal, akiről az a hír járja a házban, hogy több esze van, mint egy tucat ügyvédnek együttvéve. Tudja, hogy rajta az égvilágon semmit sem tudnak behajtani.

Tartósan még nem lakott nála senki. Mindenkin túladdott, lehetetlenné tette ottlétüket. Megyelkáné úgy él áldozataiból, mint a vámpír. Ott csap le rájuk a Széchenyi téren, a WC oldalára függesztett hirdetőtábla előtt, és magával csalja őket.

Egérút három kapun

Megvárakoztatja a hiszékenyeket a Bajcsy-Zsilinszky utca előtt, miután pénzüket elvette, aztán elszökik előlük a ház Kigyó utcai, vagy Lenin körüli kapuján. A háromkapus ház ilyen egérútja Megyelkánénak. A rendőrséggel is volt már dolga, mert nem mindenkit jelentett be. Időnként csönget nála fiatal nő, aztán férfi. Nem együtt jönnek, és nem együtt mennek el. A házbeli megfigyelték, hogy Megyelkáné úgy lopakodik fel este a lakásába, mert fél, hogy meglesik, akiket már rászédett. Károsultjai, áldozatai — B. I. csengelei lakos, K. I. né, S. Ágnes, P. Éva és a többiek — nem hatalmaztak fel, hogy szóva tegyem becsapottságukat, kizsárolásukat. Az szinte mellékesnek tűnik, hogy Megyelkáné háromszor egymás után eláztatta az alatta levő lakók lakásának mennyezetét, mert a vízcsapot nyitva hagyta. A ház rendjét súlyosan sértő hangoskodást, az albréketek jogos követelését sem lehet megszokni.

Megyelkáné él, és virul, nem dolgozott, és nem dolgozik — „eltartatja” magát... —

Gazsó Béla

Lódi Ferenc

Már nem hiánycikk

A Szegedi Univerzál Ktsz-be hosszabb szünet után végre megérkezett Angliából az Unifox rovarirtó szer egyik alapanyaga, így megkezdődhetett a gyártás. Hamarosan az üzletekben is találkozhatunk a régóta hiányolt termékkel.

Gépkocsit loptak

Együttesen elkövetett gépkocsilopás miatt álltak a szegedi járásbíró előtt Bús Róbert 19 éves, Szeged, József Attila sugárút 8., Vass Rudolf 18 éves, Pécs, Zsigmond utca 3/2, Ernyes László János 19 éves, Pécs, Vince utca 44. szám alatti lakosok. A szegedi Tisza-híd közelében parkolt egy kis tehergépkocsi, amelynek ajtaja nem volt bezárva. Bús Róbert vezetői jogosítvány nélkül elindult a kocsi, amelybe társai is beültek és Tápéra mentek kocsikázni. Egy útműtől gödörben elakadtak, s egy szolgálatot teljesítő rendőr intézkedett velük szemben.

A szegedi járásbíró a lopást kezdeményező Bús Róbertet 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, amelynek letöltését próbaidőre felfüggesztette. Vass Rudolf 8 hónap, Ernyes László 6 hónap javító-nevelő munkát kapott 15–15 százalékos bércsökkentéssel.

Mohammed futása

A szegedi anekdota-kincsből

Csongor Győző gyűjtése

1902-ben a fiatal Móra Ferenc pályát cserélt. Otthagyt a nevelői állását, s eljött Szegedre újságíróként. Szerette ezt a hivatást, s egyszer így nyilatkozott róla:

„Újságírói pályámon én is többször elbicsaklottam, ám az igazságtól, mint legjobb barátaim állítják rólam, de érdekes, hogy helyreigazítást soha senki még nem követelt tőlem...”

Az újságírókat a rezgő nyárfához hasonlította, amely szerinte locsogó, felegző teremtmény. Van valami újságírós benne, nem is szólva arról, hogy „kopaszon hordja a levélét, mint a fiatal riporterek a szájukat...”

Akkoriban szokásban volt, hogy ugratták a fiatal újságírókat. A konkurrens lap azt a tréfát eszelte ki bosszantására, hogy a következő híradást jelentette meg az újságban:

Nagy lókötés városunkban. Alcím: Móra Ferencet szállították a Csillag-börtönbe. Nyilvánvalóan egy adódó névcserét használtak fel erre.

Ha nem is volt lókötés, a szó igaz értelmében, mégis tudunk arról, hogy egy alkalommal lóvá tette a Tesvir, a helyi Friss Újság szerkesztőjét.

1919. május 27-én a franciák katonai ünnepélyt rendeztek a repülőtéren. Újlaky Antal, a Tesvir, éppen akkor érkezett az újságírók páholyába, amikor a gyarmati katonák, a szpáhik lóháton száguldoztak a tribün előtt. Odaforult a jelenlevő Mórához:

— Tesvir, miért vágatnak ilyen boldogul ezek az arabok?

Móra a legtermészetesebb hangon felelt:

— A hegirának, Mohammed futásának az emlékére... Újlaky Antalnak szokása volt, hogy

mindenkit kifaggatott, aki közelébe került, s amit hallott, föntartás nélkül elfogadta. Most is, azonnal följegyezte noteszába ezt a fontos adatot.

Móra Ferencben megszólalt a lelkiismeret:

— Tóni, nehogy megírjad ezt a szármarságot... Csak tréfáltam!...

A Tesvirrel azonban már nem lehetett bírn.

— Hogyisne...! Azt akarod ugye Ferikém, hogy a Friss Újság lemaradjon erről a csemegéről? Csak a Naplóban legyen megírva a Mohammed futása!... Mi?

A következő napon csakugyan megjelent a szepen, színesen kicirkalmazott riport a Friss Újságban. Kiemelte az arabok festői felvonulását, a lovas műtátrányokat, a vágatást, a hegirának, Mohammed futásának emlékére.

Az újságírók megkérdezték a franciák cenzorát, hogyan egyezhetett bele, miszerint ilyen képtelenség jelenjen meg egy lapban. A francia hadnagyság így válaszolt:

— Hát kérem, így történt: — Az ezredes úr rendeletére minden különleges dolgot megjelenése előtt neki be kell mutatni. En úgy vétem, ez a cikk eléggé különleges... hát bevittém hozzá a kéziratot. Béatrix ezredes úr a hasát fogta nevetésben, amikor lefordítottam neki a szerkesztő úr cikkét. Nyomban megállapította, hogy ez a közlemény nem sért semmiféle hadi érdeket, s végül is kijelentette:

— Ez a cikk különlegesen érdekes... ennek meg kell jelennie!... Így ismétlődött meg 13 évszázad múlva újra Szegeden Mohammed ragyogó sportteljesítménye. S hogy így történt, esküszünk, a proféta szakállára...

Embertársi kötelesség

Bajba jutott emberek futnak az őrre, a határon örködő járőrökre: „Fuldoklik egy ember a Tiszában!” „Ég egy ház! Segítsenek, ha tudnak!” S a határőrök rohannak, kerékpárra pattanva, vagy gépkocsira ülve száguldanak a helyszínre.

A közelmúltban számtalan olyan eset fordult elő, amikor a határőrök eredményes mentési munkát végeztek. Csépe Imre határőr például egy május 1. nap, a késő esti órákban a Tiszából egy fuldokló nőt és egy férfit mentett ki. Tiszaszigeten, a Piacsek-tanyán tűz ütött ki, s mire a tűzoltók értesítést kaptak, a határőrök már lokalizálták a tüzet. Tavasszal Ásotthalom határában, a szikes úton egy égő szalmakazal, nyáron meg Ásotthalom-felsőn egy lángoló tanya oltásában vettek részt a határőrök és megakadályozták a tűz továbbterjedését.

Mórahalmon Papdi Nándor községi tanács tag kezdeményezésére minden évben a taligautakat a tanyasi lakosok a határőrökkel együtt teszik járhatóvá. Nagylakon az óvoda udvarának rendezésében, Kükékházán a község építésében, Röszkén utépítésében, Mórahalmon a partház renoválásában és a kultúrház díszítésében segítettek, illetve segítettek az őrök katonái. A „Tiszta Szeged” mozgalomban tavaly is és most is részt vesznek a tisztálkodások. Az Alsó kikötő sori utat 600 munkaórán ők hozták rendbe.

Tiszaszigeten a „Búzakalász” Mezőgazdasági Tsz-ben Balla Sándor határőr — aki egyébként újszéntváni fiú — és Farkas József határőr két héten át vontatóval hordták a gabonát a komlóktól a raktárba. Az el-

múlt napokban pedig ugyancsak a „Búzakalász” Tsz-ben a silótakaró szállítási munkát is részt vettek Horváth százados beosztottjai.

A Csongrád megyei határőrök egyébként a határ mentén lakó öregek, kismakák és gyerekek orvoshoz, vagy kórházba szállításához is többször nyújtottak már segítséget. Nagyra becsülendő, hogy fiatal határőreink a veradói mozgalomban is példamutatóak. Ebben az évben már közel kétszázliter vért adtak a megyében szolgálatot teljesítő határőrök.

BERCZELI A. KÁROLY

Hullámsír

70.

Vele együtt társai: Jubál Károly tanár, Andrásfy, Sárközy Sámuel végezte a bitón. De a mélyben minden forrt, mert Szakmáry százados magát a Burgot akarta felrobbantani, egy Hatvány Imre nevű hazafi gerillákat toborzott az önkényuralom ellen, s Kossuth esetleges jövetelének előkészítésére Mach ezredes is szötte az összeesküvést, s akik ebbe belesodródtak, aradi minoriták, erdélyi diákok, Rózsafy és Figyelmezz nevű volt honvédek, valamennyien bűnhődtek valamilyen formában, ha nem tudtak idejében külföldre menekülni. Tehát van ebben a népnem még erő és hajlam az ellenállásra! — jelentette ki keményen Gábor, szinte harsogva, hogy mentse nehezen megóvott optimizmusát Pista csüggedt lemondásával szemben. — S azt is büszkén említem meg — mondta még —, hogy mikor ez a szobrot és teljes tiszteletet érdemlő hős, Libényi János elküvette a merényletet, s a császár megmenekült, és elrendelték az egész Monarchia területére a hálaadó miséket, s az ünnepi felleobogozást, akkor Szegeden csak öt magánház volt kiválágítva, s a városháza sem öltött díszet. Mái is rejtély, hogy Bonyhády uralma idején ez hogyan sikerült. De megtörtént! S nekünk ez a fontos! S ha kimégy a tanyákra, akkor egy kis bizalmas csevegés után már megtudod, hogy a padlásán vagy a ver-

mekben még mindig vannak elrejtve fegyverek, s különösen a dohánymonopólium és a szeszadó bevezetése óta a hajlam is egyre érik egy nyílt összeütközésre. Elfelejtet, hogy 60-ban, március 15-én egy diák esett áldozatul az önkénynek, Forinyák Géza volt a neve...

— Tudok róla — bólintott Pista. — ...s amikor a temetését megrendezték, hatvanhárom ember vonult gránátszalaggal, nemzetit ruhában a koporsó után. Ez nekem semmi?

— Sok biztató van abban, amit mondasz, hiszen én volnék a legboldogabb, ha maradék nélkül helyeselhetnék neked — válaszolt elgondolkodva Pintér Pista —, s azt is tudom, hogy még a hajdani töröknél is pusztítóbb rákfene ez az osztrák dinasztia, de tudnod kell, hogy a mi népünk erősen királyhű. Kossuth debreceni döntése sokakat megingatott, s nem a hibás politikai sakkhúzás, hanem a királyság eszménye miatt. Az emberek itt még mindig hisznek a király égi küldetésében, Isten kegyelméből való voltában, s babonásan félnek hozzányúlani. Még Petőfinek is sokat ártott, hogy a királyok felakasztását követelte, s úgy tudom, hogy mint követjelöltnek, emiatt is magyarázkodnia kellett a választópolgárok előtt. Lásd, ez a különben elég lelkes Kremminger plébános is csak addig lelkesült a forradalomért, amíg a királyt nem bántotta, s mielőtt megtárgyalta, rögtön szembefordult vele. De így sokan voltak, mert senki sem gondol arra, hogy a tömegdek rémuralmi kivégzést és sanyargatást lehet hogy Bach, Kempen, Grünne és a többiek hajtották végre, de végső folkon mégiscsak a király legfelsőbb jóváhagyásával. S ez a Ferenc József, akiről a dinasztikus Széchenyi is azt írja, hogy nincs szerető, meleg szíve, valóban úgy viselkedik, mint egy jó hivatalnok,

egy jó bürokrata, aki elvégzi a rárótt munkát, de alig lát az orrán túl. Lásd, a francia—porosz háborúba is bele akart avatkozni a franciák oldalán, bosszúból Königráztért, s ha Andrassy nem beszélte le erről, akkor kétségtelen, hogy újabb, s még súlyosabb katasztrófa éri a birodalmat, mert Bismarck nem vajúszívó. Persze, lehet, hogy Andrassy ebben is hibázott, mert egy újabb nagy vereség talán a dinasztia bukását is magával hozta volna. Ki tudja? Szóval, a mi népünk még mindig tiszteli a királyt, s ezt a tulajdonságát Bach is kihasználta, mert mind azt a jót, tehát a jobbgyfelszabadítást, s a közterhek általános viselését, amit Kossuth és a pozsonyi országgyűlés vívott ki, úgy tűntette fel, mint a király nagylelkű ajándékát. Ennek volt betudható az a szegénytelen eset, ami 57-ben zajlott le itt, Szegeden (akkor mi két évvel később lehetett), hogy az a nép, amely 49-ben Kossuthot lovasbandériummal fogadta, kalaplevéve hallgatta utolsó hazai beszédét, mely a Banerfeind-ház erkélyéről hangzott el, s este fátylasmenettel ünnepelte szabadság-hőst, ugyanaz a nép 57-ben, tehát nyolc év múlva, a rémuralom tetőfokán ugyanígy fogadta a királyt, a Károly-ház előtt halászsátrakat vert, ezüstbográcsban főzte a halpaprikást, s utána a molnárok járták a többi víziemberrel ősi táncaikat, a gyilkos zsarnok tiszteletére. Mert végeredményben az uralma kedvéért irtották ki a legderekabb magyarokat. Ez a baj nálunk a köztársasággal! Persze, én veled tartok, s ha azt kívánod, hogy mint Libényi János, öljem meg ezt az érzéketlen hálványt, a királyt, még arra is vállalkozom, mert ennél nagyobb tettet úgysem hajthatok végre.

Gábor fölkapagott.

(Folytatjuk.)